

Role zaměstnavatelů v péči
o zdraví zaměstnanců 2026

odborná konference

ZÁVISLOSTI NA PRACOVÍŠTI: TICHÝ SABOTÉR PRODUKTIVITY

Petr Popov

petr.popov@novuspons.cz
www.sanatoriumlibella.cz

Aktuální situace v závislostech v ČR

www.drogy-info.cz

CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GROHMANNOVÁ, K., ORLÍKOVÁ, B., GALANDÁK, D., ČERNÍKOVÁ, T., ROUBALOVÁ, M. 2025. Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2024 [Summary Report on Addictions in the Czech Republic in 2024] CHOMYNOVÁ, P. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o tabákových
a nikotinových výrobcích
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o alkoholu
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o problematickém užívání
psychoaktivních léků
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o hazardním hraní
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o digitálních závislostech
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o nelegálních drogách
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o tabákových
a nikotinových výrobcích
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o alkoholu
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o problematickém užívání
psychoaktivních léků
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o hazardním hraní
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o digitálních závislostech
v České republice 2024

>2024

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Zpráva

o nelegálních drogách
v České republice 2024

>2024

Výskyt závislostního chování v dospělé populaci

- **16-23 %** populace ve věku 15+ let, tj. **1,5-2,1 mil.** osob, denně nebo téměř denně kouří cigarety
 - **8-11 %** osob, tj. **730 tis.-1 mil.** osob, užívá v současnosti (v posledních 30 dnech) e-cigarety, **4-6 %** užívá zahříváné tabákové výrobky (tj. až **550 tis.** osob) a **1-3 %** nikotinové sáčky (tj. až 275 tis. osob)
 - **7-11 %** osob ve věku 15+ let, tj. **650 tis.-1 mil.** osob, denně nebo téměř denně pije alkohol
 - **15-18 %** osob, tj. **1,3-1,6 mil.** osob, pije rizikově, v tom **6-10 %** populace (**600-900 tis.** osob) spadá do kategorie škodlivého pití alkoholu
 - **12-15 %** dospělých, tj. odhadem **1,1-1,4 mil.** osob, spadá do kategorie problematické spotřeby, resp. zneužívání psychoaktivních léků
- **7-10 %** osob ve věku 15+ let, tj. odhadem **650-900 tis.** dospělých, užilo v posledních 12 měsících konopné látky, přibližně **360 tis.** dospělých spadá do kategorie rizika vzniku problémů spojených s užíváním konopných látek
 - **4-6 %** dospělé populace užilo v posledních 12 měsících konopné látky výhradně pro samoléčbu, tj. odhadem **380-570 tis.** osob
- **1-2 %** dospělých užila v posledních 12 měsících shodně extázi a halucinogenní houby, méně než **1 %** pervitin (nebo amfetaminy) a kokain
 - **3 %** dospělých (tj. **275 tis.** osob) užila v posledních 12 měsících kratom, ve skupině 15-24 let šlo o **14 %** osob
 - **45-47 tis.** osob užívá rizikově pervitin nebo opioidy, v tom **34-38 tis.** užívá rizikově pervitin a **9-10 tis.** opioidy, v tom **5 tis.** buprenorfin, **3 tis.** heroin a **2 tis.** jiné opioidy
- **2-3 %** populace starší 15 let podle škály Lie/bet spadá do kategorie problémového hráčství (tj. přibližně **180-275 tis.** osob), z toho **50-140 tis.** osob spadá do kategorie vysokého rizika
 - **4-6 %** osob (**330-450 tis.** osob) spadá do kategorie rizika digitálních závislostí, v tom **1-2 %** (**120-165 tis.** osob) spadá do kategorie vysokého rizika, nejčastěji ve věkových skupinách 15-24 let a 25-34 let

Dopady užívání návykových látek

- ➔ **16–18 tis.** úmrtí je ročně způsobeno kouřením tabáku
- ➔ **6–7 tis.** úmrtí je ročně způsobeno pitím alkoholu, cca u **2 tis.** případů je alkohol hlavní nebo jedinou příčinou úmrtí, z toho intoxikace alkoholem tvoří **400–500** případů ročně
- ➔ **60–75** lidí ročně zemře v důsledku smrtelných předávkování, z toho v **50–70** případech jde o předávkování nelegálními drogami nebo těkavými látkami, **4–19** případů ročně v souvislosti s benzodiazepiny
- ➔ **14–16 tis.** případů hospitalizací je ročně hlášeno pro úraz pod vlivem návykových látek, v tom **13,5–15,5 tis.** osob pod vlivem alkoholu, **200–300** osob je ročně hospitalizováno pro úraz pod vlivem psychoaktivních léků, **250–400** osob pod vlivem nelegálních drog a **10–15** osob pod vlivem těkavých látek
- ➔ **4–5 tis.** dopravních nehod ročně je způsobeno pod vlivem alkoholu, **300–400** pod vlivem jiných drog
- ➔ více než **70 %** hráčů uvádí úzkostně-depresivní poruchu, **44–46 %** hráčů myšlenky na sebevraždu a **14–25 %** pokus o sebevraždu

Pracovní činnost pod vlivem NL

Akutní stavy – intoxikace – bezprostřední ohrožení sebe i jiných osob

- Řidič autobusu RegioJet ujížděl policii, cestující se báli o život. (2,66 promile, PČR - Lounsko, 16. srpna 2025)
- Řidič autobusu v úterý havaroval u Čekyně (dechová zkouška ukázala téměř 3 promile alkoholu, PČR – Přerovsko, 31. března 2026)
- Policie na Slovensku zadržela českého strojvůdce Regio Jetu, který byl pod vlivem drog. (amfetamin a metamfetamin; 31. prosince 2024)
- Strojvedoucí osobního vlaku řídil pod vlivem alkoholu (2, 83 promile; PČR – KŘP Olomouckého kraje, 5. května 2026)
- Nejen řidiči a strojvedoucí....

Pracovní činnost pod vlivem NL (2)

Neakutní / chronické stavy – projevy nemusí být výrazně nápadné:

- Alkohol - „hladinky“
- Drogy, psychoaktivní léky – různě dlouhé stabilní hladiny, biol. poločas
- Psychedelika (LSD, psilocybin, meskalin,...) - „mikrodávky“

Projevy dle typu NL: únava, útlum („*tichý sabotér produktivity*“),
či naopak psychomotorický neklid, poruchy koncentrace, iritabilita,
agitovanost, impulzivita, konfliktnost,...

Pracovní činnost ovlivněná užíváním NL

- Kocovina (únava, nevykonnost, chybovost, nervozita, konflikty,..)
- Odvykací („abstinenční“) stavy – podle typu NL (stimulancia, sedativa)

Obvyklé/časté projevy:

- Nižší produktivita práce, pokles výkonnosti, omezení kreativity
- Snižující se zodpovědnost
- „Obrany“ (ne/kontra produktivní copingové strategie) – výmluvy / racionalizace,...
- Úrazy na pracovišti či mimo pracoviště
- Výrazné změny nálad
- Konflikty s kolegy na pracovišti, nebo uzavřenost a vyhýbání se kontaktu s kolegy
- Absence, časté střídání zaměstnání

Nelátkové / behaviorální závislosti

- Gambling (MKN-10), on-line
- Gaming (MKN-11)
- Internet: surfování po webu, hraní online her, nakupování, používání (a)sociálních sítí, online komunikace – zprávy, maily,...
- Diagnostická kritéria – analogie sy závislosti na NL (craving, kontrola/relaps, tolerance, odvykací stavy, změna hodnot, čas, pokračování...)
- Čím se platí: peníze ... čas ... sociální izolace ...
- Problémové, rizikové, škodlivé užívání, závislost
- Internet – závislost? => abstinence?
- „nadměrné užívání“ => „kontrolované“, bezpečné užívání

Co s tím?

Prevence („1 gram...“)

- Edukace
- Zdravé, bezpečné pracovní prostředí
- Wellbeing a péče o duševní zdraví

Co s tím?

Léčba („Lufthansa“)

- *„Závislost je chronické relabující/recidivující léčitelné onemocnění“*
(jako většina nemocí...)
- Efektivita? (jako u většiny nemocí...)

Následná péče, kontroly, testování (lékaři v USA – 5 let)

Děkuji za pozornost

petr.popov@novuspons.cz
www.sanatoriumlibella.cz